

LES TAULES D'AVALUACIÓ I TRIA DELS DOCUMENTS DE TELEVISIÓ: Una eina per a la conservació del patrimoni audiovisual

Pau Saavedra Bedito, CRDI - Ajuntament de Girona
Montse Bailac, CCMA - Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals
Adela Pujolà Martínez, Xarxa Audiovisual Local
David González Ruiz, Arxiu Històric de Sabadell
Àngels Bernal Cercós, Arxiu Nacional de Catalunya
Mariona Bruzzo, Filmoteca de Catalunya
Cinta Pujal Carabantes, Arxiu Nacional d'Andorra

INTRODUCCIÓ

Afrontar el repte de la conservació del nostre patrimoni audiovisual suposa necessàriament abordar el tema posant el focus d'atenció en tot un seguit de tasques que són ineludibles. Hem de destinar esforços a la conservació dels documents originals en la forma en què van ser creats, per exemple, mantenint les cintes de vídeo o les pel·lícules cinematogràfiques en les condicions de temperatura i humitat òptimes per evitar la degradació dels materials. Hem de conèixer la tecnologia capaç de reproduir els codis i els formats en què s'estructura la informació audiovisual digital, com també les funcionalitats del programari o els requeriments tecnològics per a la preservació dels documents electrònics. També hem de posar el focus en la correcta descripció dels documents, tot associant les metadades necessàries que ens permetran localitzar-los en el futur,

i gestionar amb cura tota la informació relacionada amb els creadors i els seus drets de propietat intel·lectual. I tot i això, hem de ser conscients que, per més esforços que hi destinem, la producció audiovisual del nostre temps és tan ingent que serà difícil que mai la puguem conservar totalment. Davant d'aquesta qüestió hem d'acceptar que l'avaluació i la selecció de la documentació és una tasca ineludible, que té com a objectiu conservar allò que realment té valor i no comprometre recursos —sovint escassos— a conservar allò que no té valor. Però com es pot determinar això? Òbviament, no pot ser una decisió subjectiva presa per una persona, fins i tot si té uns coneixements profunds sobre l'arxiu de la seva organització, sinó que ha de ser una decisió fonamentada en uns criteris objectius determinats *a priori*. Això és el que hem intentat fer des del Grup de Treball de Documentació Audiovisual de Televisió.

La idea de crear aquest grup de treball va sorgir en una reunió de l'Observatori Permanent d'Arxius i Televisions Locals (OPATL) de Catalunya i Andorra, que va tenir lloc a Andorra la Vella el 15 de desembre de 2014. En aquella reunió hi va participar el secretari de la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental (CNAATD), que és l'òrgan encarregat d'aprovar les taules d'accés i avaluació documental, en les quals s'estableix el període de conservació dels documents de les administracions públiques de Catalunya i el seu règim general d'accés. L'OPATL és una iniciativa de caràcter associatiu que va néixer amb l'objectiu de contribuir a la salvaguarda del patrimoni audiovisual, i molt especialment el produït per les televisions locals, així com fomentar les bones pràctiques en el tractament documental i servir de plataforma d'intercanvi d'experiències entre professionals del sector.

En les enquestes realitzades per l'OPATL havíem detectat que no hi havia una estratègia comuna, ni tan sols similar, quant a la decisió sobre quin era el tipus de documentació de la qual s'havia de prioritzar la conservació. A partir de les respostes obtingudes, vam comprovar que hi havia televisions que conservaven només el material emès, mentre que d'altres només conservaven els originals de càmera. Hi havia televisions que conservaven la còpia d'emissió diària, amb tota la programació de producció aliena (videoclips, pel·lícules, etc.) enregistrada a les cintes, i d'altres que conservaven cadascun dels programes per separat. Tota aquesta diversitat de criteris ens va fer veure que era urgent determinar unes pautes perquè, si no es podia conservar tot allò que fora desitjable, com a mínim es conservés allò més valuós.

LA CREACIÓ DEL GRUP DE TREBALL

El 2 de desembre de 2015, la CNAATD va resoldre la creació del grup de treball d'avaluació de la documentació audiovisual. Aquest grup de treball estava format per set persones, entre les quals hi havia una vocal coordinadora, Àngels Bernal, de l'Arxiu Nacional de Catalunya; un secretari, David González, de l'Arxiu Històric de Sabadell, a proposta de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya, i cinc persones més relacionades amb l'àmbit dels arxius audiovisuals: Montserrat Bailac (TV3 – Televisió de Catalunya), Mariona Bruzzo (Filmoteca de Catalunya), Cinta Pujal (Arxiu Nacional d'Andorra), Adela Pujolà (Xarxa de Comunicació Local) i Pau Saavedra (CRDI – Ajuntament de Girona). El grup de treball es va reunir per primera vegada el mes de desembre de l'any 2015 i des de llavors ho va fer 18 vegades més, aproximadament un cop al mes, fins al mes de maig de 2017.

L'elecció dels membres del grup volia representar diferents perfils i orientacions professionals, tant pel que fa als objectius de les organitzacions de les quals procedien com pel que fa a la naturalesa diversa de la documentació que gestionaven aquestes organitzacions. Així doncs, alguns dels membres procedien d'institucions públiques i d'altres d'organismes privats, uns d'arxius històrics i d'altres d'arxius de gestió, uns de televisions d'àmbit local i d'altres de televisions d'abast nacional. Pel que fa a la documentació, podem dir que els integrants del grup de treball cobrien un espectre ampli, des de la documentació cinematogràfica fins a la de vídeo, des dels suports professionals fins al vídeo domèstic, des de l'àmbit analògic fins al digital. La feina en el grup de treball s'ha basat principalment en les aportacions dels seus membres a partir de l'experiència adquirida a les seves respectives institucions. En aquest sentit, el grup de treball és una representació d'arxius audiovisuals d'índole diversa: filmoteques, arxius històrics i arxius de televisions d'àmbit nacional i local.

La procedència diversa dels membres del grup ha aportat, sens dubte, diferents punts de vista que han enriquit el debat, però també ha posat de manifest algunes mancances, com, per exemple, l'absència d'un vocabulari comú per als diferents tipus de materials: peces netes o editades, màsters d'emissió, paral·lels d'antena, còpies legals, bruts o originals de càmera, etc. Un altre aspecte on s'han evidenciat les divergències de criteri ha estat la dificultat de trobar un equilibri entre el valor de la documentació d'arxiu per a la seva reutilització i el valor com a font per a la recerca i el coneixement històric, o dit amb altres paraules, s'ha posat de manifest que hi pot haver una visió més empresarial (l'arxiu

és un actiu i un recurs per a l'empresa) i una visió més patrimonial (les imatges tenen un valor cultural i històric). Un exemple d'això el trobem en la discussió entre conservar el document de televisió tal com s'emet per antena, és a dir, amb tota aquella informació afegida en la postproducció (càirons, rètols, *scrolls*, etc.) o conservar les imatges netes, és a dir, el programa editat i preparat per ser emès (màster d'emissió). O en el cas dels programes emesos en directe, decidir sobre si cal conservar el senyal net (*clean feed*) o el paral·lel d'antena. La discussió es fonamenta en dos arguments que *a priori* semblen ben raonats, tot i que són contraris. Si conservem el document net sense grafismes afegits durant l'emissió, tindrà més valor amb vista a la possible reutilització o comercialització, però perdrà informació afegida que pot tenir un interès històric. En alguns casos, doncs, atenent el valor informatiu dels documents, pot ser que recomanem conservar tots dos formats.

El grup de treball durant una reunió a la seu de la Xarxa Audiovisual Local (XAL). Barcelona, 2017. Autofoto.

LES FONTS UTILITZADES

Abans de començar a treballar en l'elaboració de les taules d'avaluació i tria documental, el grup de treball va investigar sobre l'existència de treballs o estudis realitzats anteriorment en la mateixa direcció. El resultat va ser que, més enllà d'algunes recomanacions genèriques, no vam trobar cap institució que hagués fet un treball semblant al nostre. Sí que hi ha institucions que han abordat el tema, però no hem trobat res més que recomanacions de caràcter general en algunes institucions com ara l'Institute for Sound and Vision d'Holanda, la Cinémathèque Québécoise del Canadà, el National Film and Sound Archive d'Austràlia i l'Institut National de l'Audiovisuel de França, entre d'altres.

El principal document que hem pres com a referència ha estat els *Estàndards recomanats i procediments per a la selecció i la preservació del material de programes de televisió*, de la FIAT/IFTA. La Federació Internacional d'Arxius de Televisió és la institució que agrupa els principals arxius de televisió de tot el món.

Aquest document estableix uns criteris per a l'avaluació i la selecció de la documentació generada per les televisions. El document serveix com a punt de partida, tot i que, com hem dit, resulta poc concret en la seva aplicació pràctica. Per posar un exemple, estableix com a possibles criteris d'interès aquesta llista:

- A. Material d'actualitat o d'interès històric en tots els camps.
- B. Material d'actualitat que deixa constància d'un lloc, un objecte o un fenomen natural.
- C. Entrevistes d'importància històrica.
- D. Entrevistes indicatives de les opinions o actituds d'una època.
- E. Material de ficció o entreteniment d'interès artístic.
- F. Material de ficció o entreteniment il·lustratiu de la història social.
- G. Qualsevol material, incloent-hi anuncis i presentacions, il·lustratiu del desenvolupament de les tècniques i les pràctiques televisives.

La FIAT/IFTA també estableix una sèrie de consideracions generals que cal tenir en compte, com el fet de donar més valor al material emès que al no emès, atès que el material emès ja ha passat una selecció prèvia durant el procés de muntatge, o la diferència que s'estableix entre els programes informatius i els programes d'entreteniment, segons la qual els primers tenen un valor superior per a la recerca històrica.

Altra informació continguda en el text ens ha servit també com a punt de partida, com, per exemple, la classificació que s'estableix del material segons el seu context de producció:

- Màsters d'emissió
- Paral·lels d'antena

- Bruts de rodatge
- Peces d'agència
- Còpies de visualització

Un segon document que ha servit de base per al nostre treball és un quadre de classificació que es va elaborar al Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de l'Ajuntament de Girona per al fons audiovisual de la Televisió de Girona. En aquest quadre es classificaven els documents segons la seva tipologia o estructura narrativa, en certa manera allò que podem considerar gèneres televisius, com poden ser programes informatius, entrevistes, debats, magazins, concursos, anuncis publicitaris, etc. Aquest quadre de classificació es va reelaborar i va donar com a resultat la classificació en àrees i sèries que componen l'estructura de les taules.

LES TAULES D'AVALUACIÓ I TRIA DOCUMENTALS

En primer lloc, hem de dir que les taules només són aplicables als documents audiovisuals produïts per les televisions. No hem tingut en compte altres tipus de documents audiovisuals com ara les pel·lícules cinematogràfiques i tampoc no hem entrat a valorar altres tipus de documents que, tot i que formin part de l'àmbit de producció d'una televisió, no són audiovisuals. Ens referim a documents com ara guions o escaletes de producció, cartells de promoció, fotografies de rodatges, etc., que també formen part del patrimoni audiovisual i, per tant, també s'haurien d'avaluar i seleccionar. D'altra banda, només valorarem aquella documentació que ha produït la mateixa organització, és a dir, la producció pròpia, que és aquella de la qual es posseeixen els drets d'explotació. Pel que fa a la producció aliena, tot i que és present als arxius de televisió, creiem que l'organització no és responsable de la seva conservació i, per tant, pot decidir conservar-la o no segons el seu criteri. Finalment, volem remarcar també que les taules són una eina que pot ser útil per a la presa de decisions, però que cada organització ha de valorar quins són aquells documents que considera més valuosos en funció dels seus objectius de negoci, de les seves funcions o del seu àmbit territorial, entre d'altres.

Les taules es divideixen en cinc grans blocs, que són:

- Àrea de serveis informatius
- Àrea de programes
- Àrea comercial
- Àrea de disseny
- Còpia legal

Aquests cinc blocs componen ja una primera estructura jeràrquica que determina el valor dels documents i, per tant, les recomanacions sobre la seva conservació. També reflecteixen en certa manera l'organització d'una televisió. Així, l'àrea d'informatius és la que s'ocupa de la informació en forma de notícies que rebem cada dia a les nostres pantalles i, també, d'aquells programes especials que cobreixen esdeveniments que tenen una rellevància informativa especial, com pot ser el seguiment d'una jornada electoral. L'àrea de programes és la que inclou més sèries, ja que conté la gran varietat de formats que es poden veure en una televisió, com ara reportatges, entrevistes, col·loquis, magazins, concursos, espectacles, videoclips, etc. L'àrea de disseny abraça tots aquells elements de grafisme que acompanyen les emissions de televisió com ara carretes, cortinetes, molinets, logotips, etc. Finalment, hem diferenciat la còpia legal, que és aquella que conté tota l'emissió diària, normalment en un format de baixa qualitat, i que s'ha de conservar durant sis mesos per atendre possibles reclamacions legals sobre el contingut de les emissions. Hem considerat que la temàtica d'un programa o l'audiència a qui anava adreçat no ens n'havia de condicionar l'avaluació i la disposició i, per tant, tractaríem igual un informatiu o programa d'actualitat que un d'esports o infantil.

Les cinc àrees contenen 20 sèries documentals (vegeu l'annex 1). A cadascuna de les sèries es consideren els diferents materials que es poden generar en el procés de producció, amb l'objectiu de determinar quins d'aquests materials es poden eliminar i quins s'hauran de conservar, intentant evitar carregar l'arxiu amb documents duplicats i assegurant que els materials més importants arribin a l'arxiu. Els tipus de materials que es poden generar són cinc:

- **Originals o bruts de càmera:** enregistraments (generalment amb so ambient i sense editar) que contenen la totalitat d'imatges i el so tal com han estat cap-

tats per la càmera o els micròfons i que s'han utilitzat o no per a la realització de l'obra.

- **Paral·lel d'antena:** enregistrament complet del document o obra audiovisual emès per antena en directe i en alta resolució amb elements de grafisme (rètols i càirons) i sobreimpressions (mosca, etiquetes, *scrolls*, etc.) o sense (senyal net o *clean feed*).

- **Màster d'emissió:** document o obra audiovisual que conté tots els elements d'àudio i imatge tal com s'emetrà amb elements de grafisme (rètols i càirons).

- **Màster net:** document o obra audiovisual que conté tots els elements d'àudio i imatge tal com s'emetrà sense elements de grafisme (rètols i càirons).

- **Editats:** notícies o reportatges inclosos en el programa que contenen tots els elements d'àudio i imatge que en formaran part sense elements de grafisme (rètols i càirons).

No totes les sèries comprenen tots els tipus de materials, ja que alguns materials només es troben en els programes emesos en directe, com ara el paral·lel d'antena, mentre que d'altres serà estrany que els hi trobem, com, per exemple, originals de càmera per als elements de grafisme.

PROPOSTA DE DISPOSICIÓ

Les taules es poden consultar de tal manera que, un cop seleccionem la sèrie que volem avaluar, trobem les recomanacions sobre quins són els materials que s'han de conservar de manera permanent i quins es poden eliminar. Cal matisar, però, que la Llei 10/1988, de 3 de maig, de televisió privada, a l'article 14.6, només obliga les televisions a conservar durant sis mesos una còpia jurídica, l'anomenada *còpia legal*, de la seva emissió per atendre possibles casos de reclamacions dels telespectadors.

El valor informatiu i històric dels documents és el que determina principalment els criteris d'avaluació de les diferents tipologies documentals de cada sèrie, tot i que no hem d'excloure altres valors com ara l'estètic o artístic. L'objectiu és conservar un mínim testimoni de cada producte televisiu i, per tant, de cada

sèrie es conservarà com a mínim una part o la totalitat d'alguna tipologia seguint els criteris generals que es relacionen a la taula següent:

PROPOSTA DE DISPOSICIÓ CRITERIS

Conservació permanent

Material en què aparegui gent d'interès públic.

Material d'actualitat que deixi constància d'un espai en procés de transformació.

Material de difícil execució tècnica (imatges aèries, submarines, etc.) o que requereixi permisos especials (cases privades, presons, etc.).

Material que mostri fets excepcionals (desastres naturals, accidents, catàstrofes, etc.).

Material que destaquï per la seva exclusivitat i sigui insubstituïble en el fons.

Entrevistes que revelin opinions o actituds d'una època concreta.

Material d'interès artístic, etnològic, històric o sociològic en tots els camps.

Mostreig selectiu

Quan el programa és d'estructura invariable i contingut repetitiu.

Eliminació total

Si es conserven altres tipologies més idònies per a la consulta o la reutilització.

Per aplicar el mostreig o l'eliminació, segons la sèrie documental de què es tracti, es proposa que hagi passat un termini de cinc anys des de la data d'emissió o bé que es faci després de l'emissió. En aquest darrer supòsit, s'aconsella fer-ho en acabar la temporada televisiva. A continuació mostrem dos exemples de les sèries d'informatius periòdics i de divulgatius temàtics que poden ajudar a entendre millor les propostes de disposició:

Informatius periòdics

Definició: programes amb una funció informativa emesos periòdicament (generalment cada dia).

Exemples: XAL • *Esports en Xarxa* / XAL • *Notícies en Xarxa* / CCMA-TV3 • *TN Telenotícies* / CCMA – Canal 3/24 • *Tot l'esport* / CCMA – Canal 3/24 • *Informatiu* / CCMA – Canal Super3 • *InfoK*.

Originals de càmera

Eliminació total després de l'emissió excepte si les imatges i el so tenen una bona qualitat tècnica, aporten valor afegit a les imatges editades o compleixen algun dels criteris següents:

- Material en el qual aparegui gent d'interès públic.
- Material d'actualitat que deixi constància d'un espai en procés de transformació.
- Material de difícil execució tècnica (imatges aèries, submarines, etc.) o que requereixi permisos especials (cases privades, presons, etc.).
- Material que mostri fets excepcionals (desastres naturals, accidents, catàstrofes, etc.).
- Material que destaquï per la seva exclusivitat i sigui insubstituïble en el fons.
- Entrevistes que revelin opinions o actituds d'una època concreta.
- Material d'interès artístic, etnològic, històric o sociològic en tots els camps.

Paral·lels d'antena

Conservació permanent

Editats

Conservació permanent

En aquest cas, per raó de la importància dels informatius, recomanem conservar tant el paral·lel d'antena com els editats, és a dir, les notícies separades sense els elements de grafisme per permetre la seva reutilització. Cal pensar, però, que no sempre als arxius arriben tots els materials que s'han produït. És possible que a un arxiu històric, per exemple, que rep en donació el fons d'una televisió local, hi arribin només els paral·lels d'antena. En aquest cas, òbviament, serà l'única documentació que es podrà conservar.

Divulgatius temàtics

Definició: programes seriatos amb una estructura comuna que es proposen donar a conèixer aspectes relacionats amb una activitat o un tema determinat.

Exemples: XAL • *Caminant per Catalunya* / XAL • *Teló de fons* / XAL • *Gaudeix la festa* / XAL • *Pintant el gris* / CCMA – Canal 33 • *33 recomana* / CCMA – Canal 33 • *Quèquicom* / CCMA – Canal 33 • *Riu avall* / CCMA – Canal 33 • *Òpera en texans* / CCMA – Canal 33 • *Fotografies* / CCMA – Canal 33 • *GR Gran recorregut* / CCMA – Canal 33 • *Karakia* / CCMA – TV3 • *Històries de Catalunya* / CCMA – TV3 • *Valor afegit* / CCMA – TV3 • *Caçadors de bolets* / CCMA – TV3 • *Cuines*.

Originals de càmera

Eliminació total si és un programa enregistrat íntegrament a plató. Excepcionalment, conservació permanent si inclou rodatges a l'exterior, si les imatges i el so tenen una bona qualitat tècnica, si aporten valor afegit a les imatges editades o si compleixen algun dels criteris mencionats anteriorment.

Màster d'emissió

Conservació permanent excepte si es tracta d'un programa enregistrat en un mateix escenari amb una estructura invariable i repetitiva. En aquest cas, es farà

un mostreig selectiu després de l'emissió, preferentment en acabar la temporada.

Editats

Eliminació total si es conserva el màster d'emissió o el paral·lel d'antena. Si no, conservació permanent.

ACCÉS

Al Decret 13/2008, de 22 de gener, sobre accés, avaluació i tria de documents, es defineix accés com «la visualització de la informació continguda en un document». Les taules elaborades pel Grup de Treball de Documentació Audiovisual han definit una sèrie de supòsits d'accés seguint els criteris proposats per la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria de la Generalitat de Catalunya (CNAATD). Des de l'any 2008, aquest organisme és qui determina les disposicions normatives sobre el règim general d'accés aplicable a la documentació pública de Catalunya.

A diferència de la documentació textual, que està regulada per la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i garantia dels drets digitals, la documentació audiovisual resta sotmesa a una gran quantitat de normativa que limita no tan sols l'accés a aquest material sinó també el seu ús: el Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel que fa al dret a la propietat intel·lectual; la Llei 10/2001 (article 36.1), quant al dret a la seguretat, l'honor o la imatge; la LOPD (articles 7.2 i 7.3), pel que fa al dret a la intimitat; la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, respecte al dret a la protecció jurídica del menor, i la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. A més, el dret d'accés també pot ésser denegat o restringit si la informació té la condició de protegida. Basant-se en tot això, i seguint els supòsits de la CNAATD en el procés d'elaboració de les taules, hem considerat quatre tipologies de règim d'accés, que segueixen una gradació que va de l'accés lliure al restringit:

A. Accés lliure: quan les imatges no estan afectades per cap restricció legal.

B. Accés lliure amb possibles restriccions excepcionals: quan a les imatges hi apareixen dades personals merament identificatives.

C. Accés lliure amb restriccions: quan les imatges contenen, ocasionalment, dades especialment protegides que afecten la intimitat de les persones i que són relatives a la ideologia, l'afiliació sindical, la religió i les creences, l'origen racial, la salut, la vida sexual, les dades genètiques, les biomètriques, etc. O quan les imatges poden causar perjudici en matèria de seguretat pública, sancions d'infraccions, interessos econòmics i comercials, secret professional i propietat intel·lectual i industrial. També, imatges que poden afectar els drets dels menors d'edat i la protecció del medi ambient, entre d'altres.

D. Accés restringit: quan les imatges contenen majoritàriament dades especialment protegides i la resta de supòsits de l'apartat C. La diferència entre els supòsits C i D es dona per la presència ocasional o majoritària de la informació per protegir.

Considerem que tot el material que ha estat emès hauria de ser de lliure visualització (supòsit A). Malgrat això, ja hem comentat que el lliure accés no porta implícit el lliure ús del material, ja que aquest material està sotmès a la legislació mencionada.

Per poder usar una obra lliurement, sense necessitat d'autorització, cal esperar que passi a domini públic. En el marc de la Unió Europea, es produirà després de 70 anys de la mort de l'últim responsable de l'obra: director, guionista i compositor. Cal tenir en compte que la Llei de propietat intel·lectual (LPI) va ser modificada el 1987. El material anterior a aquesta data té una restricció de 80 anys. En el cas d'obres anònimes o col·lectives, s'ha convingut que el període de protecció sigui també de 70 anys des de la divulgació de l'obra. Pel que fa als noticiaris, se'n pot fer un ús lliure després de 50 anys d'haver estat emesos, ja que és llavors quan finalitzen els drets dels productors de les gravacions audiovisuals.

Hem considerat que el material no emès (bruts de càmera o descarts) té restriccions en la visualització (supòsit B) quan es permeti identificar persones que, tot i haver donat el consentiment per ser enregistrades, puguin quedar afectades en la intimitat o l'honor o si apareixen com a víctimes, testimonis o acusats d'accions il·legals.

Pel que fa a la resta del material audiovisual, tant el que ha estat emès com el que ha estat descartat per emetre'l, està subjecte a restriccions en la seva reutilització quan conté dades personals especialment protegides (supòsit D2)

i per adequar-se als drets d'autor (supòsit D3). Així mateix, s'hauria de considerar restringir la visualització del material quan apareguin imatges en les quals s'identifiqui població especialment vulnerable, això vol dir, per exemple, presos, malalts, víctimes de tràfic d'éssers humans, menors, etc. Aquestes imatges es podrien visionar si s'apliqués un pixelat o difuminat, especialment si la informació tractada pot causar algun perjudici a aquestes persones en cas que siguin reconegudes. Sigui quina sigui la causa per la qual es restringeix l'accés al material audiovisual, caldrà motivar aquesta limitació fent constar la disposició legal que s'hi aplica.

DIFUSIÓ

Els membres del grup de treball sempre hem tingut present que la nostra feina només tindria sentit si esdevenia un instrument útil i si les taules eren pràctiques i s'aplicaven. Així doncs, un cop redactades, calia explicar-les, parlar-ne i fer-ne una àmplia difusió en les trobades professionals. Amb aquest esperit i amb aquesta voluntat divulgativa hem presentat aquest treball en diferents actes i congressos que detallem a continuació:

- Mercat Audiovisual de Catalunya. Granollers, 2016.
- 14es Jornades Antoni Varés. Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de Girona, 2016.
- Observatori Permanent d'Arxius i Televisions Locals. Girona, 2017.
- World Conference FIAT/IFTA. Mèxic, octubre de 2017.
- Jornades sobre Patrimoni Sonor i Audiovisual. Arxiu Nacional de Catalunya. Sant Cugat del Vallès, octubre de 2018.

Malgrat que ja tenim les taules definitives, no donem per acabada la tasca de difusió. Ens queda pendent assumir la proposta del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya d'elaborar una guia o manual que faciliti l'aplicació de les taules. També pensem que seria útil fer-ne la traducció a altres idiomes com el castellà i l'anglès, conscients que el treball elaborat és únic i pot servir de referència a professionals d'altres països.

Finalment, caldrà fer un seguiment de l'aplicació de les taules a diferents centres de treball per conèixer quines són les virtuts i les limitacions o mancances. També s'ha proposat al si del grup de treball oferir un servei de consultoria per resoldre conflictes que sorgeixin en els arxius en el moment de l'aplicació o la interpretació de les taules. Com dèiem, les taules han de ser un instrument pràctic, útil i resolutiu.

CONCLUSIONS

Des del grup de treball hem intentat donar resposta a una qüestió present a la majoria dels arxius audiovisuals: la necessitat d'avaluar i seleccionar la documentació a fi d'assegurar que els recursos que es destinen a la conservació i a altres pràctiques arxivístiques s'utilitzin de manera eficient. Per això, hem volgut establir uns criteris objectius, basats en l'experiència dels membres del grup en els seus respectius àmbits professionals. El resultat són les taules d'accés, avaluació i tria documental dels documents de televisió, unes taules que contenen tant les diverses tipologies de materials que es generen en el procés de producció com les diferents estructures dels programes que s'emeten per antena, i estableixen diferents recomanacions quant a la conservació o eliminació dels documents. Les taules també preveuen les possibles restriccions quant a l'accés i l'ús de la documentació basades en la legislació vigent.

Aquestes taules volen ser una eina pràctica i fàcil d'aplicar. No constitueixen un conjunt de normes estrictes, sinó més aviat un seguit de recomanacions que cada organització pot seguir o no en funció del volum i la tipologia de la documentació que custodia, de la funció que fa o del seu objectiu de negoci. Tanmateix, les taules només serveixen per avaluar la documentació audiovisual i, dins d'aquesta documentació, la de producció pròpia, és a dir, aquella de la qual l'organització posseeix els drets d'explotació. Les taules tampoc no entren en cap tipus de consideració respecte als formats o suports materials per a la conservació dels documents audiovisuals, ja que entenem que aquest coneixement, tot i que és fonamental, formaria part d'un altre àmbit d'estudi.

ANNEX 1

Proposta de classificació de la documentació audiovisual produïda per les televisions

Àrea	Codi	Sèrie
100 SERVEIS INFORMATIUS	101	Informatius periòdics [diaris]
	102	Informatius especials
200 PROGRAMES	201	Reportatges i documentals
	202	Entrevistes
	203	Debats, tertúlies, col·loquis
	204	Conferències, discursos, compareixences
	205	Divulgatius temàtics
	206	Magazins
	207	Concursos
	208	<i>Reality Shows</i> (xou d'impacte, telerealitat)
	209	Retransmissions (transmissions)
	210	Espectacles, humor i entreteniment
	211	Animats
	212	Ficció (sèries de televisió, telefilms, minisèries)
	213	Videoclips (vídeos musicals)
300 COMERCIAL	301	Espots i publireportatges (anuncis, comercials, publicitat)
	302	Autopromoció (promos)
	303	Telebotiga i comercials (infomercials, telefònics, programació pagada)
400 DISSENY	401	Grafisme (gràfics)
500 «CÒPIA LEGAL»	501	Còpia d'emissió diària [emissions diàries del canal]

ANNEX 2. Taula resum de les propostes de disposició.

Codi	Sèrie Documental Tipologia Documental	Originals de Càmera	Màsters Nets
100	INFORMATIUS		
101	Informatius periòdics	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	
102	Informatius especials	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	
200	PROGRAMES		
201	Reportatges i documentals	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Conservació permanent
202	Entrevistes	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.
203	Debats, tertúlies i col·loquis	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.
204	Conferències i discursos	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	

Màsters d'Emissió	Editats	Paral·lels d'Antena	Còpia d'Emissió Diària
	Conservació permanent	Conservació permanent	
	Conservació permanent	Conservació permanent	
Conservació permanent			
Conservació permanent	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Després de l'emissió.	
Conservació permanent o mostreig selectiu. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Després de l'emissió.	
		Conservació permanent	

ANNEX 2. Taula resum de les propostes de disposició.

Codi	Sèrie Documental Tipologia Documental	Originals de Càmera	Màsters Nets
205	Divulgatius	Eliminació total amb excepcions. 5 anys després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. 5 anys després de l'emissió.
206	Magazins	Eliminació total amb excepcions. 5 anys després de l'emissió.	
207	Concursos	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Eliminació total. Després de l'emissió.
208	<i>Reality Shows</i>	Eliminació total o mostreig selectiu.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.
209	Retransmissions	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	
210	Espectacles i humor	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.

Màsters d'Emissió	Editats	Paral·lels d'Antena	Còpia d'Emissió Diària
Conservació permanent o mostreig selectiu. 5 anys després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. 5 anys després de l'emissió.		
	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. 5 anys després de l'emissió.	Conservació permanent o mostreig selectiu. 5 anys després de l'emissió.	
Conservació permanent o mostreig selectiu. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.	Conservació permanent o mostreig selectiu. Després de l'emissió.	
Conservació permanent	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Després de l'emissió.	
		Conservació permanent	
Conservació permanent o mostreig selectiu. Després de l'emissió	Eliminació total si es conserven altres tipologies. Si no, conservació permanent. Després de l'emissió.	Conservació permanent	

ANNEX 2. Taula resum de les propostes de disposició.

Codi	Sèrie Documental Tipologia Documental	Originals de Càmera	Màsters Nets
211	Animats	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Conservació permanent
212	Ficció	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	
213	Videoclips	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Conservació permanent
300	COMERCIAL		
301	Espots i publireportatges	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Conservació permanent
302	Autopromoció	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Conservació permanent
303	Telebotiga i comercials telefònics	Eliminació total amb excepcions. Després de l'emissió.	Mostreig aleatori simple. Després de l'emissió
400	DISSENY		
401	Grafisme		
500	CÒPIA D'EMISSIÓ DIÀRIA		
501	Còpia d'emissió diària		

Màsters d'Emissió	Editats	Paral·lels d'Antena	Còpia d'Emissió Diària
<p>Eliminació total o mostreig aleatori simple. Després de l'emissió.</p>			
<p>Conservació permanent</p>			
<p>Mostreig cronològic o conservació permanent.</p>			

ANNEX 2. Taula resum de les propostes d'accés.

Codi	Sèrie Documental Tipologia Documental	Originals de Càmera		Màsters Nets	
		Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.
100	INFORMATIUS				
101	Informatius periòdics	B	D2 + D3		
102	Informatius especials	B	D2 + D3		
200	PROGRAMES				
201	Reportatges i documentals	B	D2 + D3	A	D2 + D3
202	Entrevistes	B	D2 + D3	A	D2 + D3
203	Debats, tertúlies i col·loquis	B	D2 + D3	A	D2 + D3
204	Conferències i discursos	B	D2 + D3		
205	Divulgatius	B	D2 + D3	A	D2 + D3
206	Magazins	B	D2 + D3	A	D2 + D3
207	Concursos	B	D2 + D3		
208	Reality shows	B	D2 + D3	A	D2 + D3
209	Retransmissions	B	D2 + D3		
210	Espectacles i humor	B	D2 + D3	A	D2 + D3

Màsters d'Emissió		Editats		Paral·lels d'antena		Còpia d'emissió diària	
Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.

		A	D2 + D3				
--	--	---	---------	--	--	--	--

		A	D2 + D3				
--	--	---	---------	--	--	--	--

A							
---	--	--	--	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

		A	D2 + D3				
--	--	---	---------	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

A		A	D2 + D3				
---	--	---	---------	--	--	--	--

ANNEX 2. Taula resum de les propostes d'accés.

Codi	Sèrie Documental Tipologia Documental	Originals de Càmera		Màsters Nets	
		Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.
211	Animats	B	D2 + D3		
212	Ficció	B	D2 + D3		
213	Videoclips	B	D2 + D3		
300	COMERCIAL				
301	Espots i publireportatges	B	D2 + D3		
302	Autopromoció	B	D2 + D3		
303	Telebotiga i comercials telefònics	B	D2 + D3		
400	DISSENY				
401	Grafisme				
500	COPIA D'EMISSIÓ DIÀRIA				
501	Còpia d'emissió diària				

Màsters d'Emissió		Editats		Paral·lels d'antena		Còpia d'emissió diària	
Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.	Visual.	Reutil.
A	D2 + D3						
A	D2 + D3						
A	D2 + D3			A	D2 + D3		
A	D2 + D3						
						A	D2 + D3

RESUM

Les taules d'avaluació i tria de documents de televisió aprovades per la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental són un recurs per als centres que conserven patrimoni audiovisual produït per les televisions i que estableix uns criteris per poder avaluar i seleccionar aquests continguts. Es tracta d'un projecte pioner que no té gaires paral·lelismes a escala nacional ni tampoc internacional i, amb aquest article, es pretén contribuir a donar-lo a conèixer i difondre'l entre la comunitat d'arxivers i documentalistes, intentant estimular la seva aplicació als arxius que custodien fons de televisió.

RESUMEN

Las tablas de evaluación y selección de documentos de televisión aprobadas por la Comisión Nacional de Acceso, Evaluación y Selección Documental de Cataluña son un recurso para los centros que conservan el patrimonio audiovisual producido por las televisiones que establece unos criterios para poder evaluar y seleccionar estos contenidos. Se trata de un proyecto pionero que no tiene ningún paralelismo a escala nacional ni internacional y, con este artículo, se pretende contribuir a su conocimiento y difusión entre la comunidad de archiveros, intentando estimular su aplicación en los archivos que custodian fondos de televisión.

ABSTRACT

The evaluation and selection tables for television documents, approved by the National Documentary Access, Evaluation and Selection Committee of Catalonia (Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental), are a resource for centres that preserve audiovisual heritage produced by television broadcasters and outline the criteria for evaluating and selecting this content. This pioneering project has few equals either nationally or internationally, and this article examines it with the hope of increasing its use and knowledge within the archivist community in order to encourage its application to television archives.

RÉSUMÉ

Les grilles d'évaluation et de sélection des documents de télévision, approuvées par la Commission nationale d'accès, d'évaluation et de sélection documentaire de la Catalogne, constituent une ressource pour les centres qui conservent le patrimoine audiovisuel produit par les télévisions et fixent des critères qui permettent d'évaluer puis de sélectionner ces contenus. Ce projet pionnier n'a pas d'égal à l'échelle nationale et internationale. Cet article a pour but de contribuer à le faire connaître et à le diffuser au sein de la communauté des archivistes, tout en encourageant son application aux archives qui conservent les fonds de télévision.